

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

BITS OF POPULAR TRADITION FROM SMÅLAND

The following material was related in 1912 and 1913 by an aged lady now living in a town in Western Minnesota. She was born in Svensgård, Östratorsås parish, Kronobergs län, Småland, Sweden, in 1825. At the age of twenty-eight she came with her husband to Minnesota. The stories are given as she remembers hearing them told by the peasants in the district where she was born. I have retained the older orthography.

I have not been able to get access to printed works on Scandinavian folk-lore which might contain parallel stories—hence I present this material now without a commentary.¹

NECKEN.

I.

När min morfar, Jan—(i Östratorsås, Småland), var aderton år gammal, ämnade han och en kamrat att gå till ån att fiska. De ämnade sofva på hösllynnet (höskullen). Men han väntade förgäfvets på kamraten. Efter en stund hörde han ljuflig musik bland höstråna, som om hvarje strå spelade. Han trodde på stunden, att nogonting var orätt,—det var inte som det skulle.

I morgongryningen, då han anlände till fiskplatsen, fann han kamraten död på stranden. Han hade drunknat.

Det var Necken, som spelade. Necken hade dragit honom dit med sin musik för att få honom i sitt rike i vattnet.

TROLLEN (No. 2-5)

2.

Mjödhornt i Jonby kyrkan.

Ett berg nära Jonby stod hvarje julnatt på silfverstolpar. En dräng, för att förvissa sig om sanningen däraf, red dit en julnatt. Då han anlände till berget, fann han en trollflicka sittande utanför gråtande för det att hon frös. Hon hade

¹I should be very grateful to those who know similar stories in any Scandinavian language if they would send me their versions. I am particularly interested in the stories of Black art which have connection with Wittenberg (see no. 6, below).

blifv't utdrifven af de andra trollen. Af medlidande gaf han henne sina vantar och vann därigenom hennes vänskap.

Då kommo trallen och bjödo honom att dricka mjöd ur ett horn. Men hon gaf honom en vink att icke dricka det. Och i stället för att dricka det, tömde han det bakom sig. Några droppar däraf föll på hans häst och brände af håret. Då red han bort med hornet. De satte efter honom och hade troligen fått honom fatt, men flickan sprang före de andra och tillropade honom:

“Vante-vän däre,
rid af vägen den hårde
öfver åker den kors årde.”²

Så blef han frälst ifrån dem med hornet, ty trollen hade ingen makt att följa honom, när korsmärket är gjordt. Och ett sådant horn finnes verkligen i Jonby kyrkan i denna dag.

3.

Det bortbytta barnet.

Det var en gång en kvinna, som tappade litet gröt, när hon skulle ösa upp den. Hon plockade upp gröten och stoppade den i en säck, som hängde på väggen. Om en stund varnade kvinnan, att säcken ristade vådligt. Det var en trollunge i säcken, som skalf så rysligt af frossan. Då kvinnan såg trollungen, anade hon, att trollen hade på detta viset bytt bort hennes barn mot sitt, ock så började hon piska säcken allt hon orkade. När trollen sågo ret, blefvo de ursinniga, och utan vidare kastade de det kristna barnet tillbaka till sin mor.

Därföre sades det, att om en tappade mat på golfvä, så skulle man icke plocka upp den utan att bedja: “Gud välsigna.”³

4.

Bergtagen (“Tarnkappe”).

I Hofmanstorp i Småland lefde en fattig gumma, som hette

² The harrow had been drawn across the field once in each direction, thus making a cross-like mark upon it. It was believed that this would prevent evil spirits from harming the crop. (Explanation of narrator).

³ The narrator thought the following belief was current among the peasants S. E. of Vexjö: if food once dropped on the floor should be eaten without saying “Gud välsigna,” the trolls would cause those who partook of it to have the ague (frossan).

Annika i Häsle. Min mor kände henne mycket väl. Hon kom ofta in till mor, och kära voro alltid hennes besök, ty hon var så snäll och hjälpsam.

Hon hade varit bergtagen tre gånger. Den ena gången hon kom ifrån trollen, var när hon hade blifvit sänd till qvarnen efter mjöl, ty trollen tvingade alla, som de togo, till att arbeta. Hon hade en mössa på hufvudet, som gjorde henne osynlig. Mjöl'naren i sitt arbete kom att stöta af den, och så vardt hon fri ifrån trollens makt och kunde gå hem som förr.

5.

Håbergsgubben

På vägen till Hofmanstorp var ett stort berg bevuxet med skog. Berget var mycket brant utmed vägen och i detta berg sades Håbergsgubben lefva. Han vardt en gång bjuden att stå fadder för ett barn i trakten och en faddergåfva som dugde skulle han naturligtvis gifva; så började han ösa guld och silfver med en skofvel. Då barnets föräldrar tyckte, det var för mycket, sade gubben:

“Ingalunda vill jag vara den sämste!”

Så kom det ordstäfvet upp: “Ingalunda vill jag vara den sämste, sa’ Håbergsgubben.”

SVARTKONSTBOKEN.

6.

I Wittenberg i Tyskland var en stor skola, där man kunde studera till prest, om man så ville.

I ett af skolans rum var en stor bok fastkädjad med stora järnband vid en bänk,—det var svartkonstboken. De, som ville, fick studera den, men af hvarje tolf, som studerade boken, föll en ett offer till Satan,—den tog Skam.

Det var en gång en student som den Onde hade utsett såsom sitt byte. Den Onde kom för att taga honom med sig, men han sade, att han icke var färdig ännu (han hade nämligen med flit tagit på sig bara ett strumpeband), och med det svaret måste den Onde gå för den gången. Men studenten kunde aldrig vara säker, så med ett strumpeband gick han hela sitt lif igenom.

SVARTKONSTBOKEN. TOMTARNA

7.

Det fanns också smärre svartkonstböcker, hvilka kunde gå i arf i släkten men måste begravas med den tredje ägaren.

Min fader tjänte en gång hos en, som brukade tala om denna historien, som hände honom, då han var en pojke. Pojkens far hade en af dessa svartkonstböcker, men hade förbjudit sonen att läsa den, men han gjorde det likaväl i smyg. En gång kom pojken på ett stycke i boken, hvilket kallade fram en oräknelig mängd onda tomtar. Han visste, att om han icke ögonblickligen kunde ställa dem arbete, så skulle de rifva honom i små bitar. Lyckligtvis var där en säck med linfrö, som han nappade och strödde på golfvet. Medan tomtarna plockade upp de små glatta kornen, hann pojken att leta upp ett annat stycke i boken för att läsa bort dem.

8.

På en backe nära Ingelstad voro två stora stenar uppresta. Det sades, att en kung Ingel var begravven där, och stenarna voro resta där på hans hög. Folket däromkring var mycket angeläget om att hålla dem i upprätt ställning, ty åt hvilket håll de lutade, blef det missväxt det året.

På den ena stenen var en inristning som hade blifvit tolkad att läsas:

“Vänd mig omkring,
så får du se underliga ting.”

Stenen, som var en fyra eller fem fot hög, var icke så lätt att handtera och blef ett ständigt ämne för traktens ungdom att profva sin styrka på. Det hade också lyckats några att få den vänd; man fann till sin förtrytelse endast detta, skrifvet på den andra sidan af stenen:

“Vänd mig som jag lå’,
jag har narrat många så!”

9.

The narrator heard the following pedlar's song in Östra-torsås parish about 1840-50. The pedlars were generally from Västergötland, which in that part of Småland was often called “knallarebygden.”

"Si, go' da', kära mor,
 vill Ni handla i da'?
 Bästa priset de' vet Ni ja' gi'.¹
 Ja' har schalar o' ban',
 silkedukar därte',
 o' de ä' rara, det ska' Ni få si'".²

CHARLES A. WILLIAMS.

University of Illinois.

¹ *ger.*

² *se.*